

Sagsomkostninger - Rumænien

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Rumænien.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

Generelt

Advokaters **salærer varierer** og bestemmes af, hvor kompliceret, omfattende og langvarig sagen er. **Salærenes størrelse** kan aftales frit mellem advokaten og klienten, men dog inden for de grænser, der er fastsat ved lov og i erhvervets regler.

Salærer kan baseres på:

- En timesats, der opkræves for det antal timer, der arbejdes
- Et fast beløb
- Et beløb, der afhænger af sagens resultat: Ud over et fast beløb kan advokaten kræve et ekstra, fast eller variabelt beløb, der skal erlægges, hvis sagen vindes (det er dog strengt forbudt udelukkende at basere advokatens salær på sagens resultat).
- Både timebetaling og faste salærer uanset det opnåede resultat.

Det er næsten umuligt at foretage et skøn over salærene, fordi disse oplysninger først er tilgængelige, efter at sagen er blevet forelagt for advokaten, som så vurderer, hvilke salærer der skal betales under hensyntagen til alle aspekter i tilknytning til sagen, hovedsageligt arbejdsbyrden, retstvistsens værdi og også, hvem parten i sagen er.

Fogeder

Generelt

Honorarets størrelse afhænger af det udførte arbejde i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse i overensstemmelse med en domstolsafgørelse eller et lovfæstet eksekutionsgrundlag. **Justitsministeriet har i samarbejde med den rumænske fogedforening, [Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești](#)**, udarbejdet en liste over honorarer. De betales af den part, som har anmodet fogeden om at udføre et arbejde. Fogeder betales normalt pr. tvangsfuldbyrdelseskendelse.

Ved tvangsfuldbyrdelse af krav, som vedrører betaling af et pengebeløb, gælder følgende maksimumhonorarer:

For krav på højst 50 000 RON	Det opkrævede maksimumshonorar udgør 10% af det beløb, som kravet udgør (hvis kravet f.eks. har en værdi på 40 000 RON, må det opkrævede honorar ikke overstige 400 RON (100 EUR)).

For krav på over 50 000 RON, men højst 80 000 RON	Maksimumshonoraret udgør et fast beløb på 5 000 RON plus 3% af det beløb, der overstiger 50 000 RON.
For krav på over 80 000 RON, men højst 100 000 RON	Maksimumshonoraret beløber sig til summen af 5 900 RON plus 2% af det beløb, der overstiger 80 000 RON.
For krav på over 100 000 RON	Maksimumshonoraret består af et fast beløb på 6 300 RON plus 1% af det beløb, der overstiger 100 000 RON.

Detaljerede oplysninger om minimums- og maksimumshonorarer afhængigt af fuldbyrdelsesdokumentets art

Detaljeret information om faste honorarer afhængigt af typen af fuldbyrdelsesdokument

Honorarer, der opkræves forud for domsafsigelse (inden kravet fremsættes)

Forkyndelse og kommunikation af procesdokumenter	Mellem 20 RON (5 EUR) og 400 RON (100 EUR).
Bekræftelse af en faktisk situation og opstilling af en fortegnelse over formuegoder (artikel 239 i den civile retsplejelov)	Mellem 100 RON (25 EUR) og 2 200 RON (500 EUR) for en skyldner, der er en fysisk person, eller 5 200 RON (1 300 EUR) for en skyldner, der er en juridisk person.
Registrering af et reelt tilbud	Mellem 50 RON (12,5 EUR) og 350 RON (87,5 EUR).
Konfiskeringer	10% af realiserede værdi.
Beslaglæggelse	Mellem 100 RON (25 EUR) og 1 200 RON (300 EUR) for en skyldner, der er en fysisk person, eller 2 200 RON (550 EUR) for en skyldner, der er en juridisk person.
Juridisk rådgivning i tilknytning til udarbejdelse af fuldbyrdelsesdokumenter	Mellem 20 RON (5 EUR) og 200 RON (50 EUR).

Honorarer, der opkræves under sagen

Udlæg	60 RON (15 EUR) er minimumshonoraret for et krav på højst 1 000 RON (250 EUR) 60 RON plus 2% af det beløb, hvormed beløbet overstiger 1 000 RON, for krav på over 1 000 RON.	For beløb op til 50 000 RON (12 500 EUR) kan honoraret være op til 10% af kravets værdi For beløb mellem 50 001 RON og 80 000 RON (20 000 EUR) er honoraret 3% af kravets værdi For beløb mellem 80 001 RON og 100 000 RON (25 000 EUR) er honoraret 2% af kravets værdi For beløb, der overstiger 100 000 RON, er honoraret 1 % af kravets værdi.
Protest mod manglende betaling af vekslers, gældsbeviser og checks	Et minimumshonorar på 150 RON (37,5 EUR)	Et maksimumshonorar på 400 RON (100 EUR).
Retsudlæg	Et minimumshonorar på 100 RON (25 EUR)	Et maksimumshonorar på 1 200 RON (300 EUR) for en skyldner, der er en fysisk person, eller 2 200 RON (550 EUR) for en skyldner, der er en juridisk person.

Honorarer, der opkræves efter sagsbehandlingen (efter at domstolen har afsagt sin dom)

Anbringelse af et barn (mindreårig) eller fastsættelse af barnets bopæl	Mellem 50 RON (omkring 12,5 EUR) og 1 000 RON (250 EUR).
Kontakt med et barn/besøg hos et barn (mindreårig)	Mellem 50 RON (omkring 12,5 EUR) og 500 RON (125 EUR).

Ved gældsinddrivelse

--	--	--

Gældsinddrivelse ved retsforfølgning/udlæg i løsøre	Minimumshonorarer 60 RON (15 EUR) for krav på højst 1 000 RON (250 EUR); 60 RON plus 2% af det beløb, hvormed beløbet overstiger 1 000 RON, for krav på over 1 000 RON.	Maksimumshonorarer Op til 10% for beløb op til 50 000 RON (12 500 EUR) 3% for beløb mellem 50 001 og 80 000 RON (20 000 EUR) 2% for beløb mellem 80 001 og 100 000 RON (25 000 EUR) 1% for beløb, der overstiger 100 000 RON.
Gældsinddrivelse ved retsforfølgning/udlæg i fast ejendom	Minimumshonorarer 150 RON (37,5 EUR) for krav på højst 1 000 RON (250 EUR) 150 RON (37,5 EUR) plus 2% af det beløb, hvormed beløbet overstiger 1 000 RON, for krav på over 1 000 RON.	Maksimumshonorarer Op til 10% for beløb, der ikke overstiger 50 000 RON (12 500 EUR) 3% for beløb mellem 50 001 og 80 000 RON (20 000 EUR) 2% for beløb mellem 80 001 og 100 000 RON (25 000 EUR) 1% for beløb, der overstiger 100 000 RON.

Tekniske retseksperter

De tekniske retseksperters honorarer varierer. Det endelige honorar for den tekniske retsekspertise fastsættes af det organ, som har begæret ekspertisen gennemført, afhængigt af arbejdets sværhedsgrad og omfang og den tekniske retseksperter erhvervsmæssige eller videnskabelige kvalifikationer.

- Den tekniske retsekspertise gennemføres på begæring af domstolene, strafferetlige organer eller andre organer med retlige beføjelser til at fastslå de faktiske kendsgerninger og andre forhold omkring en sag, ved udnævnelse af tekniske retseksperter, som er godkendt af justitsministeriet.
- Den berørte part har ret til at begære, at der i ekspertisen, ud over den udnævnte tekniske retsekspert, deltager en teknisk retsekspert eller specialist, som den pågældende part selv har udpeget som rådgiver og selv betaler, og som er godkendt af det retlige organ, der har begæret ekspertisen gennemført. Den rådgivende tekniske retseksperter honorar fastsættes af den berørte part og ekspertisen i fællesskab på grundlag af deres kontraktsforhold og betales af den part, der har udpeget ekspertisen.

Faste omkostninger

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Faste omkostninger ved sagsanlæg ved domstolene: retsafgifter og stempelafgift

Krav, der indbringes for domstolene, og som er underlagt retsafgifter, skal påføres et retsstempel.

Retsafgifter

Retsafgifter kan variere fra 0,5 EUR til over 1 500 EUR.

For **krav, der kan fastsættes finansielt** (f.eks. i sager om underholdsbidrag, kommercielle sager), afhænger retsafgifterne af kravets værdi:

Kravets værdi	Retsafgifter
Op til 39 RON	2 RON
30,01 – 388 RON	2 RON plus 10% af den del af kravets værdi, der ligger over 39 RON
388,01 – 3 879 RON	37 RON plus 8% af den del af kravets værdi, der ligger over 388 RON

3 879,01 – 19 395,00 RON	316 RON plus 6% af den del af kravets værdi, der ligger over 3 879 RON
19 395,01 – 38 790,00 RON	1 247 RON plus 4% af den del af kravets værdi, der ligger over 19 395 RON
39 790,01 – 193 948,00 RON	2 023 RON plus 2% af den del af kravets værdi, der ligger over 38 790 RON
Over 193 948,00 RON	5 126 RON plus 1% af den del af kravets værdi, der ligger over 193 948 RON

For krav i tilknytning til **familie Lovgivningen** er retsafgifterne:

Ved skilsmisse som følge af forringelse af familieforholdene eller skilsmisse aftalt mellem parterne (den rumænske familielov § 38, stk. 1 og 2)	39 RON (10 EUR)
Ved skilsmisse som følge af en af parternes manglende evne til at opfylde sine familiemæssige forpligtelser på grund af alvorlig sygdom (den rumænske familielov § 38, stk. 3) og skilsmisse som følge af en af parternes lave indkomst (lavere end den nationale bruttomindsteløn) eller manglende indkomst	8 RON (2 EUR)
Ved forældremyndighed over børn, ved fastsættelse af det mindreårige barns bopæl og ved anerkendelse af børns ret til at benytte forældrens navn	6 RON (2,5 EUR)

- **Stempelafgift** (omkring 1 EUR) – ligger mellem 1,5 RON og 5 RON
- **Retsafgørelser – udgift til afgørelse** (omkring 1 EUR)

Retsafgørelser, stævninger og forkyndelser kommunikerer **gratis** til parterne, vidner, eksperter og alle andre personer eller institutioner, der er involveret i tvisten.

Der skal betales for at konsultere eller kopiere dokumenter fra retslisten og attester fra justitssekretærens kontor (maksimalt 4 RON).

- **Udgift til erhvervelse af en bekræftet afgørelse** (mindre end 1 EUR)

Anmodninger til domstolene om at levere kopier af endelige og uigenkaldelige retsafgørelser	Stemplet med en retsafgift på 2 RON
---	-------------------------------------

Andre sagsanlæg: faste omkostninger

Honorarer til oversættere og tolke

1. Oversætter- og tolkehonorarer

Fastsættes af retten i den afgørelse, hvorved tolken eller oversætteren udpeges. Minimumssatsen på 20 RON hæves i følgende situationer:

- Med 50% for oversættelser til og fra et orientalsk sprog (japansk, kinesisk) eller et sjældent sprog eller for hasteoversættelser (inden for 24-48 timer)
- Med 100% for simultantolkning eller for tjenester i løbet af weekender, helligdage eller fridage eller mellem kl. 22.00 og 6.00.

De nøjagtige tariffer er:

For autoriserede tolke	23,15 RON (omkring 6 EUR) i timen eller, hvis det er relevant, for mindre end en time (timefraktioner)
For oversættelser	33,56 RON (omkring 8 EUR) pr. side

Hvor det kræves i henhold til loven, tillægges disse beløb moms.

2. Fogedhonorarer

Honorarerne afhænger af det arbejde, der er forbundet med tvangsfuldbyrdelsen af en domstolsafgørelse eller af et dokument med eksekutionskraft i henhold til lovgivningen. En honorarskala fastsættes dog af justitsministeriet efter høring af [den nationale fogedsammenslutning](#). Jf. afsnittet om fogedhonorarer ovenfor.

Appeller

Omkostningerne til en retssag i første instans svarer til dem, der skal betales ved en appelprocedure, men beløber sig til 50% af omkostningerne ved retssagen.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

1. Retsafgifter

De skal **betales på forhånd**, inden modtagelse, behandling eller udstedelse af den relevante dokumentation eller udførelse af den krævede tjeneste. I praksis betaler ansøgeren den retsafgift, den pågældende anser for at være korrekt, ved indgivelse af krav. Ved det første retsmøde fastsætter retten de lovpligtige retsafgifter, der skal betales, og anmoder behørigt den pågældende part om at betale et eventuelt manglende beløb.

2. Fogedhonorarer

Udgifterne i tilknytning til eksekution skal betales på forhånd af den part, der har anmodet herom. Forhåndsbetaling af fogedernes honorarer kan dog ikke være en betingelse for fuldbyrdelse af en domstolsafgørelse.

3. Tolkehonorarer

Den part, der har anmodet om tolkeydelser, skal betale det af retten fastsatte honorar, rejseudgifter eller tolkehonorarerne inden for 5 dage fra fastsættelsen af honoraret.

4. Eksperthonorarer

Det beløb, der er fastsat som foreløbigt honorar og eventuelt forskud på rejseomkostningerne, skal inden fem dage fra udnævnelsen af den tekniske retsekspert indbetales af den part, der har begæret ekspertisen gennemført, på en særlig konto, som er oprettet til netop dette formål af det lokale kontor for rets- og regnskabsteknisk ekspertise. Retten kan også bestemme, at omkostningerne skal afholdes af begge parter.

Det endelige honorar for den retstekniske ekspertise fastsættes af det organ, som har begæret ekspertisen gennemført, afhængigt af arbejdets sværhedsgrad og omfang og ekspertens eller specialistens erhvervsmæssige eller videnskabelige kvalifikationer.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Der er ingen faste omkostninger for sagens parter i straffesager.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Der er ingen faste omkostninger i forfatningssager.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse herom på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

I Rumænien har partsrepræsentanterne **ikke nogen direkte forpligtelse** til på forhånd at informere parterne om deres rettigheder og pligter, deres udsigt til at vinde sagen og sagsomkostningerne. I henhold til advokatstandens regler har advokaten dog **pligt** til at rådgive sin klient på en præcis, samvittighedsfuld, korrekt og påpasselig måde.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Rumænien?

Information om de forskellige omkostningskilder er ikke let tilgængelig, da den ikke er offentliggjort på de offentlige institutioners websteder eller nævnt i pjecer. Information kan indhentes direkte fra personer, der arbejder på området, eller fra følgende love om sagsomkostninger.

1. **Retsafgifter og stempelafgift** reguleres ved lov nr. 146/1997 om retsafgifter og regeringsbekendtgørelse nr. 32/1995 om stempelafgift.
2. **advokatsalærer** reguleres ved [lov nr. 188/2000](#) om fogeder og ved bekendtgørelse nr. 2550/C af 14. november 2006 om vedtagelse af minimums- og maksimumshonorarer for fogedtjenester.

3. **tekniske retseksperterers honorarer** reguleres af den civile retsplejelov og regeringsbekendtgørelse nr. 2/2000 om organisation af den retlige og udenretlige faglige ekspertise.
4. **Oversætter- og tolkehonorarer** reguleres af den civile retsplejelov, af lov nr. 178 og af [bekendtgørelse nr. 772 af 5. marts 2009](#) om fastsættelse af autoriserede tolkes og oversætteres honorarer.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Rumænien?

Love, der regulerer omkostningerne, findes kun på rumænsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation?

Mediation reguleres af lov nr. 192/2006 om mediation og organisation af mediatorerhvervet. I denne bestemmes det, at mediatoren har ret til få udbetalt et **salær, der aftales med parterne**, samt til at få godtgjort udgifter, der afholdes i forbindelse med mediationen.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Statistiske oplysninger om den gennemsnitlige varighed af retssager kan findes i årsberetningen om det rumænske retssystem, der findes på rumænsk på det øverste retsråds offentligt tilgængelige websteder (jf. kapitel 3.4 med titlen "[Kvalitetsindikatorer for retssystemet](#)", side 155-162).

Merværdiafgift

Sagsomkostninger tillægges ikke merværdiafgift eller stempelafgift, og det gør de advokatsalærer, der fremgår af kontrakten om juridisk bistand, heller ikke.

Ved oversættelse af dokumenter tillægges honoraret moms, når det kræves i henhold til lovgivningen.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Gennemsnitlig nettomånedsløn pr. familiemedlem	Betingelser for indrømmelse af retshjælp
Under 500 RON (omkring 125 EUR)	Indkomstniveauet skal ligge under tærsklen i mindst 2 måneder, inden sagen indbringes for domstolen, og i dette tilfælde afholdes omkostninger fuldt ud af staten .
Under 800 RON (omkring 200 EUR)	Indkomstniveauet skal ligge under tærsklen i mindst 2 måneder, inden sagen indbringes for domstolen, og i dette tilfælde afholdes 50% af omkostningerne af staten .

Retshjælp indrømmes også:

- Når de faste eller samlede skønnede omkostninger i forbindelse med retssagen kan begrænse personens forfatningsmæssige **ret til en effektiv adgang til retlig prøvelse**
- Når personens ret til retlig prøvelse kan begrænses som følge af **forskelle i leveomkostninger** mellem opholdsmedlemsstaten og Rumænien.
- Uanset personens indkomst, når en særlov indeholder bestemmelser om ret til retshjælp eller gratis retshjælp som en **beskyttelsesforanstaltning for personen** (hvis personen er mindreårig eller handicappet eller på anden måde befinder sig i en særlig situation).

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Tærskelbegrebet finder kun anvendelse i civile spørgsmål. I strafferetlige spørgsmål findes de vigtigste lovbestemmelser, der regulerer dette område, i § 171 i strafferetsplejeloven. Retshjælp indrømmes **den anklagede**, når:

1. den pågældende er mindreårig
2. den pågældende må anbringes i et genopdragelsescenter eller en medicinsk uddannelsesinstitution
3. den pågældende allerede er blevet arresteret eller varetægtsfængslet i forbindelse med andre strafferetssager

4. den pågældende er blevet indlagt af lægelige hensyn eller modtager tvungen medicinsk behandling
5. efterforskningsmyndigheden eller domstolen mener, at den anklagede ikke er i stand til at føre sit eget forsvar
6. strafferammen for den påståede lovovertrædelse er fængsel på livstid eller en fængselsstraf på mindst 5 år.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Tærskelbegrebet finder ikke anvendelse på ofre på det strafferetlige område. Relevante lovbestemmelser, der regulerer dette område, er indeholdt i § 173 i strafferetsplejeloven.

Omkostningsfrie retssager

Følgende krav er ved lov fritaget for alle sagsomkostninger:

- Alle krav vedrørende 1) beskyttelse og fremme af børns rettigheder (reguleret ved lov nr. 272/2004 om fremme og beskyttelse af børns rettigheder), 2) værgemål, 3) formynderskab, 4) bistand, der ydes til alvorligt mentalt syge (handicappede) personer
- Krav i tilknytning til lovpligtig eller kontraktlig underholdspligt og alle krav i tilknytning til adoption (reguleret ved lov nr. 273 /2004 om adoption)
- Andre krav omfattet af forskellige love.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

I **civile sager** findes reglerne om tilkendelse af omkostningsdækning eller godtgørelse af omkostninger i § 274-276 i den **civile retsplejelov**. I princippet

- er den tabende part forpligtet til (på anmodning) at betale sagsomkostningerne
- kan domstolen ikke nedsætte retsafgiften eller nogen af de øvrige udgifter, som den vindende part har afholdt
- skal en sagsøgt, som har erkendt sagsøgerens krav ved første retsmøde, ikke betale sagsomkostningerne, medmindre han eller hun har modtaget en officiel forkyndelse fra fogeden via den særlige procedure forud for domsafsigelse, der er beskrevet ovenfor

I **strafferetssager** findes reglerne om tilkendelse af omkostningsdækning eller godtgørelse af omkostninger i § 189-193 i **strafferetsplejeloven**. I princippet

- er udgifter, der er nødvendige i forbindelse med processkrifter, bevisoptagelse, sikring af vigtige beviser, advokatsalærer samt alle andre omkostninger i tilknytning til strafferetssager omfattet af de beløb, som staten eller parterne betaler
- hvis anklagede dømmes skal denne dække statens sagsomkostninger, undtagen når der er tale om udgifter til tolke udpeget af de retlige organer, og i tilfælde, hvor der er indrømmet fri proces
- hvis anklagede frifindes eller strafferetssagen afbrydes, betales statens sagsomkostninger således:

I **tilfælde af frifindelse:** af (a) offeret, i det omfang, han/hun selv har givet anledning hertil, (b) den civile part, hvis civile krav blev fuldstændig forkastet, i det omfang, denne part forårsagede omkostningerne, (c) anklagede, når han/hun, selv om han/hun frifindes, stadig er forpligtet til at betale skadeserstatning.

Hvis strafferetssagen afbrydes: af (a) anklagede, hvis det strafferetlige ansvar er bortfaldet, eller der er grund til straffritagelse, (b) begge parter i tilfælde af forlig, (c) offeret, hvis klagen trækkes tilbage eller blev indgivet for sent til domstolen.

- I **tilfælde af amnesti**, forældelse eller tilbagetrækning af klagen samt i tilfælde, hvor der findes en grund til straffritagelse, hvis den anklagede kræver en videreførelse af strafferetssagen, kan sagsomkostningerne dækkes af offeret eller den anklagede afhængigt af andre tilknyttede lovbestemmelser.
- I alle andre tilfælde afholder staten sine egne sagsomkostninger.

Tekniske retseksperters honorarer

I artikel 274 i den civile retsplejelov er det fastsat, at den tabende part på begæring er forpligtet til at betale sagsomkostningerne, herunder honorar til de tekniske retsekspertter, som den vindende part har betalt honorar til.

Relevante dokumenter

[Rumæniens rapport om undersøgelsen af omkostningernes transparens\(544 Kb\)](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 24/06/2019